

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ».
МОДУЛЬ 2.
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)
для студентів стоматологічного факультету

спеціальності 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня Другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»
(шифр, назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

статус обов'язкова

Розробники:

Іванова Валентина Альбертівна, асистент кафедри стоматології №1;
Апекунов Георгій Юрійович, к. мед. н., асистент кафедри стоматології №1.

Викладачі:

Апекунов Георгій Юрійович, к. мед. н., асистент кафедри стоматології №1;
Черепанов Борис Борисович, асистент кафедри стоматології №1.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри стоматології №1
Протокол від 31.08. 2023 р. №1.

Завідувач кафедри

(підпис)

О. А. Удод

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»
(назва освітньої програми)
31.08.2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

О. А. Удод

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології</i>		
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг: кредитів / годин	22/660	-
Курс	4	-
Семестр	8	-
Кількість змістових модулів за розподілом	3	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі	90	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	90	-
Форма семестрового контролю	ПМК	-

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика» у здобувачів освіти 4 курсу складається із 3 модулів тривалістю 300 годин, що складає 10 кредитів:

Модуль 1 - «Терапевтична стоматологія»

Модуль 2 - «Ортопедична стоматологія»

Модуль 3 - «Хірургічна стоматологія».

Послідовність проходження практики визначається відповідальними керівниками від профільної кафедри і може змінюватися відповідно до виробничої доцільності. Тривалість робочого дня студента на виробничій практиці регламентується Кодексом законів про працю України і складає 36 годин/тиждень.

Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології є перевіркою та закріпленням знань і практичних навичок, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

1. Загальні положення

Виробнича практика студентів вищих навчальних закладів є обов'язковою компонентом підготовки фахівців з вищою освітою і галузевих стандартів вищої освіти України.

Організація та проведення виробничої практики в Донецькому національному медичному університеті (ДНМУ) регламентується:

- Законом України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.;
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти України № 351 від 20.12.1994 р.);
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я №179 від 03.10.1995 р.;
- вимогами Міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015;

– Положенням про організацію і проведення практики студентів в ДНМУ, введеним в дію наказом № 675 від 24.12.2021 р.;

– програмами практичної підготовки (наскрізної програми практики), робочою програмою виробничої практики для здобувачів спеціальності 221 «Стоматологія».

У зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин, пов'язаних з агресією РФ та введенням воєнного стану в Україні, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № 2102-IX від 24.02.2022 р., Указу Президента України 26 липня 2023 року № 451/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № № 451/2023 від 26.07.2023 р. виробнича лікарська практика проводиться у імітаційно-дистанційному форматі.

Відповідно до «Положення про дистанційне навчання в «Донецькому національному медичному університеті» затвердженого 03.11.2020 р., протокол №4, виробнича практика у дистанційному форматі навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Університеті) здійснюється шляхом використання освітньої платформи для дистанційного навчання на базі G Suite for Education від компанії Google (далі - Платформа) та за допомогою інших програмних продуктів та онлайн-сервісів.

Технічне та інформаційно-технологічне забезпечення, організація і підтримка Платформи в Університеті здійснюється відділом дистанційного навчання за підтримки інформаційно-телекомунікаційного відділу, відділу контролю якості освіти та навчального відділу.

2. Мета та завдання виробничої практики

Відповідно до навчального плану проходження виробничої лікарської практики для студентів 4 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з основних клінічних дисциплін: пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики ортопедичної та пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології; терапевтичної, ортопедичної та хірургічної стоматології, а також профілактики стоматологічних захворювань

Метою «Виробничої лікарської практики з ортопедичної стоматології» є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих при вивченні базових та фахових дисциплін, вдосконалення знань з роботи лікаря ортопеда-стоматолога, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Проходження виробничої лікарської практики передбачає самостійне засвоєння основних маніпуляцій, засвоєння та закріплення алгоритмів практичних навичок, заповнення основної звітної документації, індивідуальної роботи під контролем базового керівника та підготовки до підсумкового контролю знань. На підставі кінцевих цілей сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

Основними завданнями проходження виробничої лікарської практики є:

- проводити обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію.

- аналізувати діагностичні моделі пацієнтів з різними видами патології зубо-щелепного апарату.
- на основі клінічного мислення вибирати методи відновлення дефектів зубів та зубних рядів.
- виконувати практичні навички під час клінічного прийому тематичних пацієнтів з різними дефектами зубо-щелепного апарату.
- вирішувати ситуаційні задачі, що мають клінічне спрямування.

Згідно з вимогами Стандарту практика «Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології» забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

-інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

-загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іншою мовою.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- здатність працювати автономно.
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- здатність до вибору стратегії спілкування.
- здатність працювати у команді.
- навички міжособистісної взаємодії.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- навички здійснення безпечної діяльності.
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- прагнення до збереження навколишнього середовища.
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

-спеціальні:

- збирання медичної інформації про стан пацієнта.
- оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання.
- діагностування невідкладних станів.
- планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань.
- визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
- визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.
- виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.

- проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
- оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ведення медичної документації.
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

4. Організація і керівництво практикою

Відповідальним за організацію і проведення «*Виробничої лікарської практики з стоматології*» на факультеті є декан факультету. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики здійснює завідувач кафедри стоматології №1, який призначає керівника практики. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється викладачами – керівниками практики від кафедри.

Послідовність проходження практики визначається відповідальними керівниками від профільної кафедри і може змінюватися відповідно до виробничої доцільності. Студенти виконують програму практики за керівництвом викладачів-кураторів відповідно до складеного розкладу. Проходження виробничої практики відбувається на Платформі в дистанційному курсі «Виробнича практика» в режимі онлайн тощо. Google клас створюється на кожну окрему академічну групу.

У зв'язку з тимчасовими обмеженнями організації освітнього процесу (воєнний стан тощо) та неможливості контакту студентів з хворими на профільних циклах кафедри, задіяних у виробничій практиці, керівник виробничої практики від університету зобов'язаний:

- організувати та провести зустрічі зі здобувачами на початку практики через електронні засоби комунікацій;
- провести вступний інструктаж з охорони праці, розробленого в ДНМУ відповідно до вимог Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006 р. №304.
- надати навчально-методичну документацію з організації та проведення практики;
- розробити план заходів для адаптованого моделювання робочого місця практиканта;
- надати студентам-практикантам необхідні документи: програми, щоденники, методичні вказівки, перелік навичок для вивчення та засвоєння програми практики (по кожному з розділів практики в Е-форматі);
- систематично надавати консультації студентам щодо оформлення щоденників практики з предмету в залежності від програми практики, що повинні включати опис віртуального хворого (враховуючі основні нозологічні одиниці з предмету) у вигляді ситуаційних або візуалізованих завдань, що повинні включати дані об'єктивного обстеження, план лабораторних та інструментальних досліджень, попередній діагноз, результати проведеної диференційної діагностики з подальшим формуванням клінічного діагнозу, план лікувально-профілактичних заходів;
- повідомити студентів про систему звітності з практики;
- підготувати звіт завідувачу кафедри, декану факультету про результати проведення практики із зауваженнями і можливими пропозиціями щодо поліпшення практики студентів в дистанційному форматі.

В якості посібників надаються посилання на джерела навчальної літератури

кафедри (основної, допоміжної), методичні вказівки з предмету, алгоритми виконання практичних навичок (бажано із відео контентом – You Tube, власне навчальне відео), винесених для опрацювання під час проходження виробничої практики, лекції, навчальні фільми, тощо.

Підсумковий контроль засвоєння модуля виробничої практики проводиться після завершення проходження практики в останній день практики. Підсумковий модульний контроль проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики у дистанційному форматі на Платформі.

Самостійна робота складається в отриманні студентами знань в межах цілей, визначених в освітньо-професійній програмі (ОПП) підготовки спеціаліста за спеціальністю «Стоматологія» 221, написанні рефератів, вирішення ситуаційних завдань, заповнення звітної документації (щоденника та підсумкового звіту за виконану протягом виробничої практики роботу), підготовки до підсумкового модульного контролю. Мета самостійної роботи - прищепити студентам здатність самостійного розв'язання проблемних завдань зростаючого рівня складності. Роль викладача, як керівника виробничої практики, полягає у створенні умов для самостійності у вирішенні студентами поставленої проблеми. Про виконання програми практики, яка проводиться в дистанційному форматі, студенти звітують базовому керівнику через електронні засоби комунікацій.

Під час засвоєння студентом програми практики викладач-куратор практики з терапевтичної стоматології оцінює: звітну документацію - щоденник практики з виконаними індивідуальними завданнями; якість засвоєння алгоритмів практичних навичок; правильність та послідовність дій при виконанні навичок під час вирішення ситуаційних задач умовного пацієнта; правильність постановки діагнозу та проведеної диференційної діагностики, планів обстеження, лікування та профілактичних заходів при вирішенні завдань з захворюваннями твердих тканин зубів. Електронний екземпляр щоденника та звіт студента з практики подаються на кафедру.

В останній день практики за участю всіх студентів курсу та комісії звітна конференція з проведення підсумкового модульного контролю відбувається на відкритому засіданні в дистанційному режимі.

Оцінка успішності студента за виробничу практику є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточної успішності та підсумкового модульного контролю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні, згідно «Положення про організацію і проведення практики студентів ДНМУ (наказ №675 від 24.12.2021 р.).

Підсумки оцінки за практику оголошуються студентам в день проведення онлайн-засідання та вносяться до відомостей обліку успішності з виробничої практики. Результат надається в деканат стоматологічного факультету відповідальному з виробничої практики.

5. Результати виробничої практики

Результати виробничої практики *«Виробничої лікарської практики з ортопедичної стоматології»* визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. Згідно цих програм студенти під час лікарської практики з ортопедичної стоматології студенти мають засвоїти перелік практичних навичок, умінь і знань. В ортопедичному відділенні стоматологічної лікарні студенти виконують обов'язки помічника лікаря-стоматолога. Студенти працюють під

контролем кураторів на базах відповідно до складеного завідувачем відділенням розкладом.

Проходження виробничої лікарської практики закладає фундамент для формування у подальшому практичної частини програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 221 «Стоматологія»:

- аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у фаховій діяльності.
- збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
- виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми.
- за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження пацієнтів із стоматологічним захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань.
- визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- встановлювати діагноз невідкладних станів у лікувальній установі.
- планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
- аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової та індивідуальної, загальної, локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
- визначати характер лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу.
- проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу.

Засвоївши дисципліну «Ортопедична стоматологія» студент повинен **знати**:

- загальні принципи структури та діяльності стоматологічної поліклініки.

- організацію стоматологічної служби у відділенні та поліклініці.
- організацію роботи ортопедичного відділення і зуботехнічної лабораторії.
- форми ведення обліково-звітної документації; порядок оформлення робіт.
- порядок виписування і зберігання медикаментів, інструментів та зуботехнічних матеріалів.
- організацію і проведення серед населення санітарно-просвітницької роботи.
- показання до зубного протезування.
- методи підготовки порожнини рота до ортопедичних втручань.
- клініку і методи ортопедичного лікування патології твердих тканин зуба.
- клініку і методи ортопедичного лікування захворювань пародонту патологічного стирання.
- клініку і методи ортопедичного лікування патології скронево-нижньощелепного суглоба.
- клініку і методи ортопедичного лікування при частковій та повній втраті зубів.

Вміти:

- збирати анамнез стоматологічних пацієнтів.
- проводити клінічне обстеження ротової порожнини щелепно-лицевої ділянки; поставити діагноз.
- вибрати план і метод лікування, передбачаючи необхідність санації порожнини рота.
- заповнити історію хвороби.
- проводити клінічні етапи виготовлення знімних і незнімних конструкцій, протезів (усі види штучних коронок, мостоподібних протезів, повних і неповних пластинкових протезів, фіксуючих шин при пародонтиті).
- препарування зубів під усі види штучних коронок (металеві, комбіновані та пластмасові, фарфорові тощо).
- підбір стандартної ложки.
- отримання робочих і допоміжних відбитків з використанням різних відбиткових матеріалів.
- припасування індивідуальних ложок та одержання функціональних відбитків.
- визначення центральної оклюзії різними методами (за допомогою воскових шаблонів і дентаблоків).
- перевірка конструкцій знімних і незнімних протезів і виправлення помилок, допущених на попередніх клінічних етапах.
- перевірка та здача знімних і незнімних протезів пацієнтам.
- виправляти помилки, допущені на попередніх клінічних етапах.
- надати невідкладну допомогу при непритомності, анафілактичному шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі пацієнту на стоматологічному прийомі.
- визначати тактику та надання екстреної медичної допомоги.
- організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- організувати і прочитати лекцію чи провести бесіду на санітарно-просвітницьку тему.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
Аудит		СРС	
Модуль 2. Виробнича практика з ортопедичної стоматології			
Тема 1. Організація роботи ортопедичного відділення. Техніка безпеки в ортопедичному відділенні. Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта.	7,0	-	7,0
Тема 2. Біомеханіка зубо-щелепної системи. Види оклюзії. Артикуляція. Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба та нижньої щелепи. Фази жувальних рухів за Гізі. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі.	7,0	-	7,0
Тема 3. Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології. Рентгенологічні методи дослідження. Електроміографія. Асептика та антисептика, дезінфекція та стерилізація інструментів. Запобігання поширенню інфекційних захворювань в стоматологічній клініці.	7,0	-	7,0
Тема 4. Асептика та антисептика, дезінфекція та стерилізація інструментів. Запобігання поширенню інфекційних захворювань в стоматологічній клініці.	7,0	-	7,0
Тема 5. Знеболення. Види знеболення при препаруванні твердих тканин зубів. Інструментарій, фармакологічні препарати.	7,0	-	7,0
Тема 6. Відбитки та їх класифікація. Матеріали, що використовуються для їх отримання. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання.	7,0	-	7,0
Тема 7. Штучні коронки. Показання до покриття зуба короною. Класифікація коронок. Матеріали, використовуються для виготовлення штучних коронок.	7,0	-	7,0
Тема 8. Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус.	7,0	-	7,0
Тема 9. Мостоподібні зубні протези. Показання та протипоказання до їх застосування. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.	7,0	-	7,0
Тема 10. Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.	7,0	-	7,0
Тема 11. Класифікація беззубих щелеп та їх анатомічні особливості. Повні пластинкові знімні протези. Класифікація стану слизової оболонки беззубих щелеп. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів, відбиткові маси, їх властивості.	7,0	-	7,0
Тема 12. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних	7,0	-	7,0

знімних протезів.			
Підсумковий контроль.	-	-	-
Усього	90	-	90

5. Програма навчальної дисципліни

Програма виробничої практики представлена одним модулем:

Модуль 1. «Виробнича практика з ортопедичної стоматології»:

Тема 1. Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта. Біомеханіка зубо-щелепної системи. Види оклюзії. Артикуляція. Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба та нижньої щелепи. Фази жувальних рухів за Гізі. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі.

Компоненти жувальної системи. Анатомія (СНЩС, зв'язки, м'язи, зубощелепна, система). омеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії: суглобовий шлях, рух Бенета. Оклюзійна площина, крива Шпес, крива Уілсона, морфологія оклюзії. Дисгармонія оклюзії, її клінічні прояви, методи діагностики (оклюдографія). Функціональний взаємозв'язок компонентів зубощелепної системи. Оклюзійне програмування. Рухи нижньої щелепи у вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах. Топографія м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи. Сагітальний суглобовий шлях. Кут сагітального суглобового шляху. Кут Бенета. Готичний кут. Робоча та балансуюча сторона. Запис рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії: суглобовий шлях, рух Бенета, оклюзій на площина, крива Шпее та Уілсона, морфологія жувальної поверхні бокових зубів, різцевий шлях та відстань між суглобовими головками. Фактори оклюзії: суглобовий шлях, рух Бенета. Оклюзійна площина, крива Шпес, крива Уілсона, морфологія оклюзії. Дисгармонія оклюзії, її клінічні прояви, методи діагностики (оклюдографія). Будова СНЩС, скронево-нижньощелепного суглоба, нижньої щелепи у вертикальному, сагітальному та трансверзальному напрямках. основні структурні елементи. Групи жувальних м'язів, їх функція в суглобі. Фази жувальних рухів за Гізі.

Тема 2. Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології. Рентгенологічні методи дослідження. Електроміографія. Асептика та антисептика, дезінфекція та стерилізація інструментів. Запобігання поширенню інфекційних захворювань в стоматологічній клініці.

Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології. Рентгенологічні методи обстеження. Обстеження пацієнтів в кабінеті функціональної діагностики. Оклюзіографія. Обстеження мускулатури щелепно-лицевої ділянки. Дослідження скронево-нижньощелепного суглоба. Аксиографія. Спеціальні (додаткові) методи обстеження: рентгенографія (внутрішньо та поза ротова, томографія, панорамна рентгенографія, рентгенвізіографія.). Вивчення діагностичних моделей. Гальванометрія. Мастикаціографія. Електроміографія. Реографія. Термоодонтодіагностика. Електроодонтодіагностика. Гнатодинамометрія. Методи визначення ефективності жування (статичний за Агаповим; функціональні (жувальна проба за І.С.Рубіновим). Дослідження оклюзійних контактів. Індексна оцінка за Агаповим та Оксманом. Гальванометрія. Правила асептики та антисептики в стоматологічному кабінеті, дезінфекція та стерилізація інструментів. Запобігання поширенню інфекційних захворювань в стоматологічній клініці. Профілактика інфекційних захворювань в

стоматологічному кабінеті.

Тема 3. Знеболення. Види знеболення при препаруванні твердих тканин зубів. Інструментарій, фармакологічні препарати.

Показання та протипоказання до проведення знеболення, помилки та ускладнення при проведенні знеболення на ортопедичному прийомі. Обстеження пацієнта перед проведенням знеболення. Методики: аплікаційна, провідникова, інфільтраційна. Засоби для різних видів знеболення. Види анестетиків, що використовуються в ортопедичній стоматології. Фармакологічна дія цих препаратів. Помилки та ускладнення при проведенні знеболення. Надання першої допомоги при невідкладних станах в стоматологічному кабінеті.

Тема 4. Відбитки та їх класифікація. Матеріали, що використовуються для їх отримання. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання. Штучні коронки. Показання до покриття зуба короною. Класифікація коронок. Матеріали, використовуються для виготовлення штучних коронок.

Відбитки та їх класифікація. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів (за висотою країв, ступенем віддавлення слизової оболонки). Відбиткові маси, їх властивості, показання до застосування. Матеріали, що використовуються для їх отримання. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання. Показання до виготовлення штучних коронок. Вимоги до штучних коронок. Порівняльна характеристика штучних коронок (металеві, пластмасові, композитні, керамічні, металокерамічні). Класифікації штучних коронок. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок (штампованих металевих та комбінованих, металевих литих та комбінованих, пластмасових, композитних, керамічних, металокерамічних, безметалевих). Матеріали, які використовуються для виготовлення штучних коронок.

Тема 5. Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.

Біомеханіка мостоподібного протеза. Вибір опорних зубів. Планування конструкції мостоподібного протеза. Підготовка опорних зубів для виготовлення мостоподібних протезів. Показання до застосування мостоподібних протезів. Види мостоподібних протезів.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення штамповано-паяних, суцільнолитих та комбінованих мостоподібних протезів. Необхідне обладнання, матеріали. Сплави металів для мостоподібних протезів.

Процедура фіксації мостоподібних протезів. Фактори, які забезпечують фіксацію мостоподібного протеза. Помилки та можливі ускладнення незнімного протезування з використанням мостоподібних протезів. Помилки клінічні та технологічні.

Тема 6. Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.

Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус. Вікова характеристика прикусу. Рухомість і піддатливість слизової оболонки порожнини рота. Класифікації та значення при знімному протезуванні.

Тема 8. Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус.

Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус.

Тема 9. Мостоподібні зубні протези. Показання та протипоказання до їх застосування. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.

Мостоподібні зубні протези. Показання та протипоказання до протезування дефектів зубних рядів мостоподібними протезами. Біомеханіка мостоподібних протезів. Вимоги до опорних зубів. Показання до використання різних опорних елементів у мостоподібних протезах. Конструкції опорних елементів. Конструкції мостоподібних протезів, показання до їх використання. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів. Припої та флюси. Срібний припій, склад, спосіб застосування. Роль флюсів в процесі паяння. Метали та сплави, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Благородні сплави. Метали та сплави, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Сталь, її марки. Фізикохімічні властивості. Роль легуючих елементів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення непаяних мостоподібних протезів. Моделювання проміжної частини мостоподібного протеза. Зв'язок між її формою та топографією дефекту зубного ряду. Фактори, що забезпечують фіксацію незнімних зубних протезів. Правила та послідовність фіксації.

Тема 7. Класифікація беззубих щелеп та їх анатомічні особливості. Повні пластинкові знімні протези. Класифікація стану слизової оболонки беззубих щелеп. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів, відбиткові маси, їх властивості. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

Анамнез та клінічне обстеження. Зовнішній загальний огляд. Ступінь зменшення нижньої третини обличчя, вираженість шкірних складок обличчя, ступінь відкриття рота (вільне, утруднене). СНС. Обстеження жувальної мускулатури. Внутрішньоротове обстеження. Топографія "лінії А" та нейтральної зони; ступінь атрофії по Шредеру, Келлеру та Оксману; оцінка стану слизової оболонки беззубих щелеп за Суппле і Люндом. Клапанна зона. Податливість слизової оболонки твердого піднебіння та альвеолярного паростку.

Тема 10. Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.

Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.

Тема 11. Класифікація беззубих щелеп та їх анатомічні особливості. Повні пластинкові знімні протези. Класифікація стану слизової оболонки беззубих щелеп. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів, відбиткові маси, їх властивості.

Відбиток. Класифікація відбитків. Класифікація відбиткових матеріалів. Вибір відбиткової ложки та матеріалу для беззубої щелепи. Оцінка якості відбитка. Дезінфекція

відбитка. Одномоментне зняття відбитків з обох щелеп. Комбінована техніка зняття анатомічних відбитків гідроколоїдними масами

Тема 12. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

Матеріали, що використовуються для виготовлення повних знімних протезів. Види базисних полімерів (жорсткі, еластичні), їх фізичні та механічні властивості. Методи формування та полімеризації базисів зубних протезів. Компресійне та литтєве пресування. Прямий, зворотній та комбінований методи гіпсовки воскової репродукції протезу в кювету. Режими полімеризації.

Поняття фіксації, стабілізації та рівноваги повних знімних протезів. Методи фіксації (механічні, біомеханічні, фізичні та біофізичні). Анатомічна ретенція. Застосування адгезивних препаратів для поліпшення фіксації протезів. Адаптація до протезів. Періоди адаптації до протезів за В.Ю.Курляндським. Гігієнічна обробка повних знімних протезів.

Підсумковий контроль.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку визначеному в Підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

Санітарно-просвітницька робота (випуск санітарних бюлетенів, проведення бесід, реферати) оцінюються як індивідуальна робота студента.

Поточна успішність дорівнює середньому арифметичному середніх оцінок за практичні заняття та самостійну роботу (ведення щоденника, робота у відділеннях). Бал визначається згідно таблиці:

Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу	Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	0	3,55	85
2,05	49	3,60	86
2,10	50	3,65	87
2,15	52	3,70	89
2,20	53	3,75	90
2,25	54	3,80	92
2,30	55	3,85	93

2,35	56	3,90	94
2,40	58	3,95	95
2,45	59	4,00	96
2,50	60	4,05	97
2,55	61	4,10	98
2,60	62	4,15	99
2,65	64	4,20	101
2,70	65	4,25	102
2,75	66	4,30	103
2,80	67	4,35	104
2,85	69	4,40	106
2,90	70	4,45	107
2,95	71	4,50	108
3,00	72	4,55	109
3,05	73	4,60	110
3,10	74	4,65	111
3,15	75	4,70	113
3,20	77	4,75	114
3,25	78	4,80	115
3,30	79	4,85	116
3,35	80	4,90	118
3,40	82	4,95	119
3,45	83	5,00	120
3,50	84		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліку, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності та підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за багатобальною шкалою з використанням прийнятих в Університеті та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Знання студентів повинні бути оцінені на кожному занятті (з кожної теми). При цьому на одному занятті студент може отримати кілька оцінок за різні види діяльності (усна відповідь, практичні навички та вміння, письмовий або комп'ютерний контроль тощо).

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Перерахунок у бали здійснюється перед підсумковим модульним контролем (або на останньому занятті для дисциплін, формою контролю яких є залік).

Перед підсумковим модульним контролем на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модуля (за кожне заняття та за індивідуальне завдання), обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми. Отримана величина конвертується у бал за багатобальною шкалою таким чином:

Шкала	200 балів
Дисципліни, що завершуються ПМК	СА : 5 x 120
Дисципліни, що завершуються заліком	СА : 5 x 200

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

6.4. Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю.

Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю модуля «Виробнича практика з ортопедичної стоматології»:

1. Ортопедична стоматологія. Визначення навчальної дисципліни, її мета, задачі. Основні напрямки розвитку цієї науки. Внесок співробітників кафедри у розвиток ортопедичної стоматології.
2. Діагностика в ортопедичній стоматології. Методи обстеження хворого. Складові частини діагнозу (етіологічний, функціональний, анатомічний).
3. Методика обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології. Історія хвороби.
4. Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта.
5. Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології.
6. Рентгенологічні методи дослідження, методики, інформативність для встановлення остаточного діагнозу.
7. Електроміографія, методика, інформативність для встановлення діагнозу.
8. Гнатодинамометрія. Резервна та залишкова потужність пародонту, практичне значення. Статичні та динамічні методи визначення ефективності жування.
9. Функціональні методи дослідження жувального апарату
10. Підготовка порожнини рота до зубного протезування, види хірургічна, терапевтична, ортодонтична) їх обсяги та значення.
11. Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом, Кенеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології.
12. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус. Вікова характеристика прикусу.

13. Рухомість і піддатливість слизової оболонки порожнини рота. Класифікації та значення при знімному протезуванні.
14. Будова слизової оболонки порожнини рота. Її зміни при зубному протезуванні.
15. Маргінальний пародонт. Анатомія зубоясенного з'єднання. Будова, функції та значення.
16. Види атрофії щелеп. Фактори, що спричинюють розвитку атрофії щелеп та їх клінічне значення.
17. Анатомія нижньої та верхньої щелеп, їх функціональні особливості.
18. Компоненти жувальної системи та їх функціональна взаємодія.
19. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі. Явище узгодженого антагонізму, синергізму у роботі жувальних м'язів.
20. Мімічна мускулатура та її функції.
21. Відносний фізіологічний спокій жувальної мускулатури, його значення в клініці ортопедичної стоматології.
22. Нервово-м'язевий апарат. Рефлекси зубо-щелепової системи. Поняття про періодонтомускулярний, гінгівомускулярний та міостатичний рефлекс. Їх значення.
23. Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба. Основні структурні елементи та їх функціональне значення.
24. Механізм рухів нижньої щелепи. Порівняльна характеристика анатомо-фізіологічних механізмів жувального апарату у різних груп тварин. Взаємозв'язок між формою та функцією скронево-нижньощелепного суглоба.
25. Артикуляція. Рухи нижньої щелепи в сагітальній площині та трансверзальній. Основні параметри цих рухів.
26. Рухи нижньої щелепи у вертикальному, сагітальному та трансверзальному напрямках. Фази жувальних рухів за Гізі.
27. Механізм рухів нижньої щелепи в сагітальному напрямку. Різцевий та суглобовий шляхи, їх взаємозв'язок. Феномен Христенсена. Значення при конструюванні повних знімних протезів.
28. Рухи нижньої щелепи у трансверзальному напрямку (кут Бенета, співвідношення зубних рядів).
29. Сагітальні та трансверзальні оклюзійні криві, їх значення в конструюванні штучних зубних рядів при виготовленні повних знімних протезів. Робоча та балануюча сторони (характеристика оклюзійних контактів).
30. Методи запису (реєстрації) рухів нижньої щелепи (внутрішньо ротові, поза ротові).
31. Біомеханіка рухів нижньої щелепи, її значення для конструювання зубних протезів. Визначення понять «артикуляція», «оклюзія» та їх значення для конструювання зубних протезів.
32. Будова зубних рядів. Поняття про зубні, альвеолярні та базальні дуги. Оклюзійні криві (Шпее та Уілсона).

33. Фактори, які забезпечують стійкість зубів.
34. Анатомія оклюзійної поверхні зубів та зубних рядів. Оклюзійні контакти зубів.
35. Фактори оклюзії (суглобовий шлях; рух Бенета; оклюзійна площина – Шпеє, Уілсона; морфологія оклюзії; різцевий шлях; відстань між суглобовими голівками).
36. Будова і функції пародонту. Трансформація жувального тиску.
37. Будова і функції періодонту. Рухомість зубів, діагностичне значення.
38. Види оклюзії. Контакти зубів при центральній оклюзії. Співвідношення передніх та кутніх зубів в положенні центральної оклюзії.
39. Оклюзійні концепції при різних видах протезування. Відновлення функціональної оклюзії при різних видах протезування
40. Контакти зубів при висуванні нижньої щелепи до переду та її бокових рухах. Передчасні контакти – супраконтакти.
41. Основні положення суглобової теорії артикуляції нижньої щелепи та її практичне значення.
42. Основні положення сферичної теорії артикуляції та її практичне значення.
43. Теорія артикуляційної рівноваги, основні положення.
44. Артикулятори. Призначення, види, основні принципи роботи.
45. Біль. Знеболення. Методи знеболення в ортопедичній стоматології. Медичні та фармакологічні засоби знеболювання.
46. Можливі помилки та ускладнення знеболення (запаморочення, колапс, анафілактичний шок), клінічні ознаки, об'єм надання невідкладної допомоги.
47. Асептика та антисептика в клініці ортопедичної стоматології.
48. Дезінфекція та стерилізація інструментарію, відбитків. Запобігання розповсюдження інфекційних захворювань в стоматологічній клініці .
49. Відбитки та їх класифікація. Матеріали, які використовуються для їх отримання.
50. Відбиткові матеріали. Вимоги до них. Характеристика термопластичних відбиткових матеріалів, показання до їх застосування.
51. Відбиткові матеріали. Вимоги до них. Характеристика еластичних відбиткових матеріалів, показання до їх застосування.
52. Відбиткові матеріали. Вимоги до них. Характеристика силіконових відбиткових матеріалів, показання до їх застосування.
53. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання.
54. Заміщення дефектів твердих тканин зубів вкладками, куксовими та штифтовими конструкціями. Клініко-лабораторні етапи виготовлення
55. Вимоги до штучних коронок. Показання до покриття зуба короною. Класифікація коронок. Матеріали, які використовуються для виготовлення штучних коронок.
56. Наслідки препарування твердих тканин зубів. Необхідність використання тимчасових конструкцій.
57. Вимоги до штампованої металевої коронки. Види штампування, матеріали, інструментарій.
58. Правила препарування різних функціонально орієнтованих груп зубів під штамповану коронку. Інструментарій.

- 59.Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованих коронок. Види штампувань.
- 60.Співвідношення краю коронки з тканинами маргінального пародонту. Ускладнення при подовженому та вкороченому краї коронки, морфологічна зміни при травмуванні маргінального пародонту.
- 61.Пластмасові коронки. Показання та протипоказання до їх застосування. Клініко-лабораторні етапи їх виготовлення, матеріали.
- 62.Показання до виготовлення суцільнолитих коронок. Клініко-лабораторні етапи.
- 63.Комбіновані коронки. Клінічні показання до їх застосування. Правила препарування зубів. Методи виготовлення, матеріали. Механізм фіксації обличкувального матеріалу.
- 64.Безметалові ортопедичні конструкції. Показання до застосування. Клініко-лабораторні етапи, сучасні технології виготовлення.
- 65.Мостоподібні зубні протези. Показання та протипоказання до протезування дефектів зубних рядів мостоподібними протезами.
- 66.Біомеханіка мостоподібних протезів. Вимоги до опорних зубів.
- 67.Показання до використання різних опорних елементів у мостоподібних протезах. Конструкції опорних елементів.
- 68.Конструкції мостоподібних протезів, показання до їх використання.
- 69.Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.
- 70.Клініко-лабораторні етапи виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів.
- 71.Припої та флюси. Срібний припій, склад, спосіб застосування. Роль флюсів в процесі паяння.
- 72.Метали та сплави, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Благородні сплави.
- 73.Метали та сплави, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Сталь, її марки. Фізикохімічні властивості. Роль легуючих елементів.
- 74.Клініко-лабораторні етапи виготовлення непаяних мостоподібних протезів.
- 75.Модельовання проміжної частини мостоподібного протеза. Зв'язок між її формою та топографією дефекту зубного ряду.
- 76.Фактори, що забезпечують фіксацію незнімних зубних протезів. Правила та послідовність фіксації.
- 77.Види фіксуючих цементів (фосфатні, склоіономерні, карбоксилатні), показання до їх застосування.
- 78.Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота при частковій втраті зубів.
- 79.Вибір та обґрунтування конструкцій часткових знімних протезів при включених та дистально не обмежених дефектах зубних рядів.
- 80.Отримання відбитків при виготовленні часткових знімних протезів. Вимоги до відбитків.
- 81.Методи фіксації часткових знімних протезів. Роль біофізичних та механічних методів укріплення знімних протезів.
- 82.Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Точкове, лінійне та площинне

укріплення протезів. Вибір опорних зубів.

83.Класифікація кламерів. Способи з'єднання кламерів з протезами.

84.Значення елементів анатомічної ретенції для фіксації часткових знімних протезів. Безкламерні

протези. Показання до їх застосування.

85.Визначення та фіксація центральної оклюзії при I та II групах дефектів зубних рядів.

86.Визначення та фіксація центральної оклюзії при III групі дефектів зубних рядів.

87.Вибір конструкції зубного протезу при наявності одного зуба на верхній або нижній щелепах.

88.Лабораторні етапи виготовлення часткових знімних протезів. Матеріали, які для цього використовуються.

89.Показання до виготовлення часткових знімних протезів з металевим базисом. Клініколабораторні етапи виготовлення.

90.Литво металевих каркасів. Сплави металів. Компенсація усадки металів.

91.Заміщення дефектів зубних рядів бюгельними протезами. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів. Конструктивні елементи бюгельних протезів та їх значення. 92.Діагностичні моделі. Вимоги до них, правила виготовлення. Планування конструкції бюгельних протезів.

93.Паралелометрія. Мета, задачі. Способи проведення паралелометрії. Вибір опорних зубів.

94.Етапи проведення паралелометрії.

95.Кламери. Показання до їх застосування. Класифікація. Складові частини кламерів.

96.Система кламерів Нея. Способи з'єднання кламерів з каркасом.

97.Телескопічне кріплення. Показання та протипоказання до виготовлення часткових знімних

протезів з телескопічною системою фіксації.

98.Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних протезів з телескопічною системою кріплення.

99.Атачмени (затвори, шарніри). Класифікація. Показання до використання.

100.Литво каркасів бюгельних протезів на вогнетривких моделях. Дублювання моделей. Матеріали для дублювання.

101.Компенсація усадки металів. Формовочні маси. Сплави металів для виготовлення бюгельних протезів.

102.Форма, розмір та положення дуги бюгельного протезу на верхній та нижній щелепах в залежності від топографії дефекту зубного ряду.

103.Припасування каркасу бюгельного протезу. Вимоги до суцільнолитого каркаса.

104.Задача і корекція часткового знімного протеза.

105.Механізм та строки адаптації до часткових знімних протезів. Правила користування частковими знімними протезами.

106.Вплив знімних протезів на тканини порожнини рота. Діагностика, клініка та лікування протезних стоматитів.

107.Способи постановки зубів при частковому знімному протезуванні.

108.Штучні зуби. Способи виготовлення, матеріали. Правила підбору штучних зубів для постановки у знімні протези.

109.Правила постановки штучних зубів. Фіксація в базисі знімного протеза.

- 110.Компресійне пресування пластмас. Матеріали, обладнання. Методи загіпсовки моделей в кювету, пакування пластмаси.
- 111.Пакування пластмаси методом ливного пресування. Загіпсовка моделей в кювету. Властивості пластмаси для пакування .
- 112.Стадії полімеризації пластмас. Підготовка пластмаси до пакування.
- 113.Режими полімеризації. Ізоляційні матеріали.
- 114.Лабораторні етапи виготовлення часткових знімних протезів з термопластичних матеріалів. Порівняльна характеристика протезів з пластмасовим та термопластичним базисом.
- 115.Матеріали, що застосовуються для виготовлення базисів знімних протезів. Акрилові пластмаси. Термопластичні матеріали. Склад, спосіб застосування. Позитивні та негативні властивості.
- 116.Оцінка якості полімеризації базисних матеріалів. Пористість, види, причини виникнення та способи усунення.
- 117.Дослідження порожнин рота в хворих з повною відсутністю зубів.
- 118.Підготовка порожнини рота до протезування повними знімними протезами.
- 119.Класифікація беззубих щелеп. Морфологічні особливості будови беззубих щелеп, які слід враховувати при виготовленні повних знімних протезів.
- 120.Класифікація піддатливості слизової оболонки беззубих щелеп (Люнд, Супле). Значення для вибору методики отримання відбитків.
- 121.Рухома, нерухома, пасивно рухома слизова оболонка. Перехідна складка. Нейтральна зона. Топографія нейтральної зони на верхній та нижній щелепах.
- 122.Анатомічні особливості беззубих щелеп, які мають значення для фіксації пластинкових знімних протезів.
- 123.Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів (за висотою країв, ступенем віддавлення слизової оболонки). Відбиткові маси, їх властивості, показання до застосування.
- 124.Межі протезного ложа при виготовленні повних знімних протезів. Клапанна зона, її топографія.
- 125.Фіксація, стабілізація, рівновага повних знімних протезів та фактори, що їх забезпечують.
- 126.Методи отримання функціональних відбитків беззубих щелеп.
- 127.Одномоментний спосіб виготовлення індивідуальних воскових ложок на верхню та нижню щелепи. Методика отримання за їх допомогою функціональних відбитків (метод Василенка).
- 128.Методика функціонального відбитка за Гербстом. Функціональні проби, їх клінічне обґрунтування.
- 129.Виготовлення твердих індивідуальних ложок. Припасування індивідуальних ложок за методикою Гербста на верхню та нижню щелепи (функціональні проби).
- 130.Компресійні та декомпресійні зліпки. Обґрунтування їх отримання.

- 131.Методика отримання функціональних відбитків під жувальним тиском. Показання до застосування.
- 132.Методи отримання зліпка з диференційованим тиском на слизову оболонку.
- 133.Визначення центрального співвідношення щелеп при повній відсутності зубів.
- 134.Правила виготовлення та вимоги до воскових шаблонів з оклюзійними валиками.
- 135.Визначення протетичної площини при визначенні центрального співвідношення.
- 136.Анатомічний та антропометричний методи визначення між альвеолярної висоти.
- 137.Анатомо-фізіологічний метод визначення міжальвеолярної висоти (висоти прикусу).
- 138.Естетичні та функціональні порушення при змінах між альвеолярної висоти.
- 139.Фіксація нижньої щелепи в нейтральному положенні.
- 140.Перевірка правильності визначення центрального співвідношення щелеп.
- 141.Орієнтири для встановлення штучних зубів.
- 142.Апарати, які відтворюють рухи нижньої щелепи.
- 143.Оклюдатори та артикулятори, їх класифікація. Принципи конструювання.
- 144.Класифікація апаратів, які відтворюють рухи нижньої щелепи.
- 145.Основні положення артикуляційної проблеми Постулати Бонвіля, Ганау.
- 146.Суглобова теорія артикуляції (Гізі, Ганау, Бонвіль).
- 147.Сферична теорія артикуляції (Монсон, Сапожніков, Черних, Хмелевський).
- 148.Поза ротові методи реєстрації індивідуальних рухів нижньої щелепи.
- 149.Феномен Христенсена, внутрішньо ротовий спосіб визначення кутів сагітального та трансверзального шляхів (методика Ефрона, Катца, Гельфанда).
- 150.Постановка штучних зубів у повних протезах.
- 151.Вимоги до верхнього оклюзійного валика.
- 152.Вимоги до нижнього оклюзійного валика.
- 153.Анатомічна постановка зубів.
- 154.Постановка зубів за М.Е.Васильєву.
- 155.Постановка зубів по сферичній поверхні.
- 156.Перевірка конструкції повних знімних протезів.
- 157.Накладання повних протезів. Адаптація. Правила та рекомендації що до користування повними протезами.
- 158.Патологічні впливи матеріалів, які застосовуються в ортопедичній стоматології. Диференційна діагностика, лікування та профілактика
- 159.Захворювання скронево-нижньощелепового суглоб.

Перелік вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю «Виробнича практика з ортопедичної стоматології»:

№	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах (від 3 до 5)
1.	Проведена анестезія.	3-5
2.	Відпрепаровано зубів під коронки.	3-5
3.	Знято відбитків стандартною ложкою.	3-5
4.	Виготовлено тимчасових коронок.	3-5

5.	Визначено центральних оклюзій при частковій відсутності зубів.	3-5
6.	Припасовка коронок.	3-5
7.	Фіксовано цементом штамповану металеву коронку.	3-5
8.	Фіксовано цементом пластмасову коронку.	3-5
9.	Фіксовано цементом суцільнолиту металеву коронку.	3-5
10.	Фіксовано цементом металокерамічну коронку.	3-5
11.	Фіксовано мостоподібних протезів.	3-5
12.	Перевірено конструкцій знімних протезів (часткових).	3-5
13.	Виготовлено вкладок (у т.ч. куксово-кореневих).	3-5
14.	Припасовано і накладено часткових знімних пластинкових протезів.	3-5
15.	Виготовлено індивідуальних ложок.	3-5
16.	Знято відбитків індивідуальною ложкою.	3-5
17.	Визначено центральне співвідношення при повній втраті зубів.	3-5
18.	Перевірено конструкцій повних знімних протезів.	3-5
19.	Припасовано і накладено повних знімних протезів.	3-5
20.	Корекція знімних пластинкових протезів.	3-5
21.	Зняття коронок.	3-5
22.	Зняття мостоподібних протезів.	3-5
23.	Проведено бесід за санітарно-просвітницькою темою.	3-5
24.	Присутність на операціях з імплантації.	3-5
	Разом	72-120

6.6. Шкала відповідності оцінок

Отриманий результат у 200-бальній шкалі конвертується в традиційну чотириохбальну систему та систему ECTS за наступною таблицею:

Оцінка у 200-бальній системі	Оцінка у традиційній чотириохбальній шкалі	Оцінка с системі ECTS
180-200	5	A
164-179	4	B
150-163		C
135-149	3	D
120-134		E
<120	2	FX

7. Навчально-методична картка дисципліни

Теми рефератів для студентів *денної* форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кіл-сть годин
Модуль 2: Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології.		

	Історія розвитку ортопедичної стоматології. Внесок вітчизняних вчених в розвиток ортопедичної стоматології.	2
	Особливо небезпечні інфекційні захворювання: гепатит, СНІД, кір. Їх прояви в порожнині рота і засоби індивідуального захисту.	2
	Здоровий спосіб життя. Заходи по його дотриманню і особиста гігієна пацієнта.	2
	Санітарна освіта - складова первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби.	2
	Гігієна порожнини рота при користуванні знімними протезами.	2
	Ортопедичне лікування захворювань пародонту. Шинування рухомих зубів.	2
	Методи визначення травматичної оклюзії.	2
	Вплив куріння та інших шкідливих звичок на стан зубощелепної системи.	2
	Підготовка до проведення підсумкового контролю.	2
	Разом з модулем 2	18

8. Рекомендовані джерела Основна (Базова)

1. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2016. – 604 с.
2. Стоматологія. Підручник. У 2 кн. – Кн. 1 /М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова та ін.; за ред. Проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 872 с.
3. Беліков О.Б. Щелепно-лицева ортопедія. Ч.1. Щелепно-лицева травматологія: навч. посіб.- Полтава – «ДексіПринт», 2002. – 208с.
4. Алгоритми виконання практичних навичок з ортопедичної стоматології, невідкладних станів та вирішення клінічних ситуаційних завдань при підготовці до практично-орієнтованого іспиту зі спеціальності «Стоматологія»: навчально-методичний посібник / О. Б. Беліков, О. С. Хухліна, Н. І. Белікова, Р. А. Левандовський. – 2017. – 276 с. із змін. та доп.
5. Беліков О.Б., Левандовський Р.А., Шуклін В.Д., Дворник В.М. та ін. Деякі аспекти клінічних і лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів при несприятливих умовах до протезування: за ред. проф. О.Б. Белікова : навчальний посібник - Чернівці - Полтава - Івано-Франківськ, 2012.-240с.
6. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. – К., 1992.
7. Технологія виготовлення щелепно-лицевих конструкцій / Фліс П.С., Власенко А.З., Бібік А.М., Іожиця К.Д. – К.: Медицина. 2010: 248 с.
8. Гасюк П. А. Альманах з ортопедичної стоматології // П. А. Гасюк, Є. Я. Костенко, В. Р. Мачоган, С. О. Росоловська, А. Б. Воробець // Тернопіль: Богдан – 2015. – 352с.
9. Гасюк П. А. Технологічні аспекти виготовлення ортопедичних конструкцій // П. А. Гасюк, Д. М. Король, С. О. Росоловська, Л. С. Коробейніков, В. Б. Радчук, Р. В. Козак // Тернопіль: ФОП Пархін Р. А. – 2016. – 140с.
10. Король М. Д. Стоматологічне матеріалознавство / М. Д. Король, О. Д. Оджубейська, Д. М. Король, І. М. Ткаченко, В. М. Петрушанко, М. О. Рамусь, А. Д. Дорубець, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков // Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
11. Фастовец Е.А. Полное съёмное протезирование: учеб-метод. Пособие для студентов 4-х курсов высших мед.учебных заведений IVуровня аккредитации, обуч. по

кредитно-модульної системі / Е.А. Фастовець, Н.А. Коваленко, Р.Ю. Матвєєнко. – Дніпропетровськ: изд-во «Свідлер А.Л.», 2013.- 148 с.

Додаткова література

1. Трезубов В.Н., Мишнев Л.М., Незнанова Н.Ю., Фищев С.Б. Ортопедическая стоматология. Технология лечебных и профилактических аппаратов: Учебник для медицинских вузов / Под ред. проф. В.Н.Трезубова. – СПб.: СпецЛит, 2003. – 367 с.
2. Із історії становлення стоматологічної служби Збройних Сил України /В.В.Коваленко, А.М.Лихота, Камалов Р.Х. //Військова Медицина України.-2002.-№3.-С.80-88.
3. Жулев Е.Н. Челюстно-лицевая ортопедическая стоматология Е.Н. Жулев, С.Д. Арутюнов, И.Ю. Лебеденко,- Медицинское информационное агентство.- 2008.- 160с.
4. Камалов Р.Х., Лихота А.М., Белінський В.Н. Стан та шляхи удосконалення стоматологічної допомоги в Збройних Силах України //Військова Медицина України.- 2001.-№1.-С.41-43.
5. Іщенко П.В., Кльомін В.А., Камалов Р.Х., Лихота А.М. Військова ортопедична стоматологія: ВСВ «Медицина», 2013. - 312 с.
6. Рожко М.М., Михайленко Т.М., Онищенко В.С. Довідник з ортопедичної стоматології. – К.: Книга плюс, 2004. – 286 с.
7. Марков Б.П., Маркова Г.Б. Ортопедическое лечение пациентов при полном отсутствии зубов - под ред. проф. Т.И. Ибрагимова. Лекции по ортопедической стоматологии: учебное пособие - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 208 с.
8. Краткое руководство по военной ортопедической стоматологии. Ищенко П.В., Клемин В.А., Камалов Р.Х.,-Медицинское информационное агентство.- 2011.- 192с.
9. Окклюзия и клиническая практика / Под ред. И. Клиниберга, Р.Джагера. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200 с.
10. Хеннинг Вульфес. Современные технологии протезирования. – International school VEGO Germany, 2006. – 280 с.
11. Коротких Н.Г., Ходоровский М.А., Петров Б.В. Использование межчелюстной внутрикостной фиксации для иммобилизации челюстей после реконструкции гемимандибулярных дефектов //Рос. Стоматологический журнал, 2007.-№2.-С. 41-42.
12. Harrison James. Prothero. Prosthetic Dentistry // University of Michigan Library, – 2009. – 376 pages.

Інформаційний ресурс

1. Освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця <http://eduport.nmu.edu.ua/>
2. Перший Український стоматологічний сервер www.ukrdental.com
3. Журнал «ДентАрт» www.dentart.org
4. Інформаційний ресурс про стоматологію в Україні www.dent.org.ua
5. MedWedi.ru – портал безкоштовної медичної літератури
6. Dic.academic.ru – словники і енциклопедії
7. Mediclab (medical information portal)
8. <http://www.Swissimplant.ru/glossary.php>
9. www.wikident.ru/index.php
10. www.eurolab.ua/encyclopedia
11. <http://meduniver.com/>
12. <https://medical-diss.com.cutestat.com/>

13. https://www.studmed.ru/skorikova-la-volkov-va-bazhenova-np-lapina-nv-erichev-iv-propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevaniy_e53d2c2f127.html
14. <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika>
15. http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8.
16. <http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>.
17. http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.
18. <http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>.

ФОРМА ТЕКСТОВОГО ЗВІТУ СТУДЕНТА

1. Коротка характеристика бази (за думкою студента).
2. Оснащення та забезпечення бази інструментарієм і пломбувальними матеріалами.
3. Щоденне навантаження.
4. Взаємовідносини студента та співробітників базової лікувальної установи.
5. Відмітити, що нового студент засвоїв під час проходження виробничої лікарської практики.
6. Побажання та пропозиції щодо покращення проведення виробничої практики (думка студента).

_____ Підпис студента

ХАРАКТЕРИСТИКА

студента _____ групи _____ курсу
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Безпосередній керівник практики _____
(П.І.П-б., підпис)

Головний лікар лікувального закладу _____
(П.І.П-б., підпис)

М.П.

РЕЦЕНЗІЯ НА ЩОДЕННИК

Безпосередній керівник практики _____
(П.І.П-б., підпис)

Керівник практики від кафедри _____
(П.І.П-б., підпис)

ПРИМІТКА. При написанні рецензії на щоденник слід відобразити такі показники: рівень теоретичної підготовки студента, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ етики та деонтології, ставлення студента до оволодіння новими практичними навичками, знання правил оформлення медичної документації та щоденника.

Оцінка за практику _____
(прописом)

« _____ » _____ 202_ рік.
(день захисту практики)

Підпис керівника практики від кафедри _____
(П.І.П-б., підпис)